

Af Lotte Welinder,
afdelingslæge, øjenafdelingen i Aalborg

I begyndelsen af 2007 fik jeg den indskydelse at jeg ville forsøge at gå op til den europæiske øjenlægeeksamen i Paris. Det skulle være nu. Speciallægetitlen ville under alle omstændigheder rulle ind i juli 2007 så jeg burde have det bredest mulige fundament på dette tidspunkt. I Danmark foregår der evaluering af de kundskaber, man løbende erhverver sig i sin uddannelsesetid, men ingen samlede krav til at opnå betegnelsen speciallæge. Danmark står i den sammenhæng med en anden holdning end de fleste andre lande, hvor vejen til speciallægeanerkendelse er brolagt med små og store gensyn med det grønne eksamensbord.

European Board of Ophthalmology indstiftede i 1995 en fælles europæisk speciallægeeksamen i oftalmologi med det formål at opnå et ensartet niveau for specialet i Europa. Tre lande har udskiftet den nationale eksamen med den europæiske nemlig Belgien, Frankrig og Schweiz. Herudover anbefaler man i Finland, Holland og Slovenien at oftalmologer tager eksamen. Det betyder at flere og flere går op. I år drejede det sig om 224 kandidater og med 120 eksaminatorer var det noget af et arrangement i Palais de Congrès i Paris, de to dage det hele løb af staben. Det var spændende at snakke med kandidater fra alle de andre lande om uddannelse, subspecialisering og øjenfagets struktur og så selvfølgelig eksamenen.

Pensum til eksamen hedder Albert and Jacobie eller AAOs Basic and Clinical Science Course serie. Jeg valgte den sidste og modtog min selvindkøbte fødselsdagsgave få dage efter tilmeldingen var sendt af sted. Det var sikkert godt, at bøgerne ikke kom før tilmeldingen blev sendt, for det er godt nok noget af et læs. Tretten bind eller 50 sider om dagen de næste 3 måneder. Herudover almindeligt arbejde og hvad man ellers vælger at fylde i sit liv. Heldigvis tilbød min afdeling, at jeg kunne få 10 læsedage stillet til rådighed. Med afspadsering, et par ferie- og omsorgsdage blev det til en læsedag om ugen. Og så var det ellers i gang. Mand og børn lærte hurtigt, at det sikre sted at finde mig var ved skrivebordet og støttede formidabelt. Familie og venner røg lidt på stand by, mens tiden gik og det nærmede sig. Fra starten var det værste ikke, om jeg nu nåede det hele, men hvor surt det ville være at stå i Paris

og være dumpet. Fokus ændrede sig. Der kom rigtig mange aha oplevelser og – må jeg blankt indrømme - helt nye ord og sygdomsbilleder og med tiden en fantastisk fornemmelse af sammenhæng i stoffet. Det gjorde, at jeg efterhånden fik dumpefrygten afløst af en tilfredshed med, at jeg faktisk kom rundt i emnerne på kryds og tværs, så måtte det briste eller bære, og der var altid muligheden for en ommer næste år.

Selve eksamen foregik i maj. Belæst med flere tusinde små lapper med guldkorn tog jeg af sted. SAS havde med vanlig timing truet med at strejke og det fik blodtrykket en anelse op dagen før afrejsen, da min mand begyndte at booke togbillet til mig. Men alt klappede og jeg sad klar kl. 9.00 til 2½ times multiple choice eksamen. Der var 52 emner med 5 sandt/falsk spørgsmål til hver og således i alt 260 udsagn at tage stilling til. Her går man i detaljer i 20 % af spørgsmålene for at skille toppen fra midten, så jeg viste på forhånd, at jeg ikke skulle blive nedtrykt, hvis nogle spørgsmål var helt udenfor det bekendte! Det skal siges, at jeg var i tvivl undervejs, men jeg havde en fornemmelse af at det var gået udmærket. Således opmuntret fortsatte eftermiddagen med mundtlig eksamen. Her er man oppe i 4 hovedemnegrupper. Man roterer mellem fire stationer bemandet af to speciallægeeksaminatorer. De giver cases/billeder på skift i 15 min. Så ringer klokken og man går videre til næste bord. Det giver en del sved på panden og stor udmattelse bagefter. Men alt foregik på et rigtig fint niveau og var 100 % relevant for den kliniske hverdag. Man skulle komme med diagnoseforslag, differentialdiagnoser, behandlingsforslag og prognoser. Jeg så bl.a. billeder af hæmangiom, iris atrofi, AMD, makulært hul, og havde cases i esotropi, amblyopi, glaukom og basalcellecarcinom.

Så var den dag gået. Næste dag blev resultatlisterne slået op kl. 11. Noget ondt i maven havde jeg jo nok på vejen derover. 88% var bestået og heldigvis var jeg i blandt.

En veninde, som arbejder uden for sundhedssektoren spurgte, om jeg nu blev speciallæge, hvis jeg ikke bestod. Jeg beroligede med, at det skam ikke havde betydning. "Meget, meget betryggende" svarede hun... Og det er vel også en af hovedårsagerne til at give sig i kast med sådan et projekt.